

بنام خداوند جان و دین

قانون اساسی کشورها

نگاهی اجمالی با رویکرد به حقوق اساسی

ایران

(روسیه، کانادا، آلمان، انگلستان، هلند، فرانسه، عربستان، ژاپن، آمریکا)

مولفان

دکتر محسن عربی

دکتر سید فرامرز قرآنی

هوشنگ اسدزاده

زمستان ۱۴۰۲

شاهکار قلم

سرشناسه	: عربی، محسن، ۱۳۳۸ - Arabi, Mohsen
عنوان و نام پدیدآور	: قانون اساسی کشورها: نگاهی اجمالی با رویکرد به حقوق اساسی (ایران و روسیه، کانادا، آلمان، انگلستان، هلند، فرانسه، عربستان، ژاپن، آمریکا) / مولفان محسن عربی، سیدفرامرز قرآنی، هوشنگ اسدزاده؛ ویراستار نسرین عباسی مجرد.
مشخصات نشر	: تهران : شاهکار قلم، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۵ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۰۹۲۱-۳-۲ : ۱۷۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۱۶۴] - ۱۶۵.
عنوان دیگر	: نگاهی اجمالی با رویکرد به حقوق اساسی ایران و (روسیه، کانادا، آلمان، انگلستان، هلند، فرانسه، عربستان، ژاپن، آمریکا).
موضوع	: قانون اساسی -- مطالعات تطبیقی Constitutions -- Comparative studies حقوق اساسی -- مطالعات تطبیقی Comparative law
شناسه افزوده	: قرآنی، سیدفرامرز، ۱۳۴۵ -
شناسه افزوده	: Ghorani, Seyed Faramarz
شناسه افزوده	: اسدزاده، هوشنگ، ۱۳۶۱ -
رده بندی کنگره	: ۳۱۶۵
رده بندی دیویی	: ۳۴۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۵۲۶۳۹۰
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

انتشارات شاهکار قلم

عنوان : قانون اساسی کشورها: نگاهی اجمالی با رویکرد به حقوق اساسی
(ایران و روسیه، کانادا، آلمان، انگلستان، هلند، فرانسه، عربستان، ژاپن، آمریکا)
مولفان: دکتر محسن عربی، دکتر سید فرامرز قرآنی، هوشنگ اسدزاده
ویراستار: نسرین عباسی مجرد
نشر و پخش : موسسه انتشاراتی شاهکار قلم
نوبت چاپ : اول، ۱۴۰۲
شمارگان : ۲۰۰ نسخه
چاپ : مجد
قیمت : ۱۷۵۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۰۹۲۱-۳-۲

نشر و پخش: ۰۲۱۶۶۴۰۱۲۴۴۰۹۱۲۳۳۴۲۳۶۲ - www.shahkareghalam.com

نشانی : میدان انقلاب ضلع جنوب غربی مجتمع تجاری - اداری پارس طبقه ۲ واحد ۵

۱۰	 کلیات
۱۰	 حقوق اساسی و قانون اساسی
۱۱	 ادیان الهی
۱۱	 جهان معاصر
۱۳	 مفهوم دولت
۱۴	 عناصر تشکیل دهنده دولت
۱۴	 نظریه ژان ژاک روسو
۱۵	 نظریه توماس هابز
۱۶	 نظریه جان لاک
۱۷	 نظریه منتسکیو
۱۹	 تفکیک قوا
۲۰	 قوه مقننه
۲۱	 پیشینه مجالس قانون گذاری
۲۲	 اصل برابری در دستگاه قضایی
۲۴	 حقوق و آزادی های عمومی
۲۵	 حقوق و قانون اساسی کشور ایران
۲۶	 مقدمه
۲۶	 نگاهی اجمالی بر تاریخ سیاسی- مذهبی ایران
۲۸	 دوره سلوکیها و اشکانیان
۳۳	 اختیارات پادشاه
۳۴	 نهضت مشروطیت
۳۵	 تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
۳۷	 دموکراسی و قانون اساسی
۴۰	 ایمان به خدای یکتا
۴۲	 حاکمیت در قانون اساسی
۵۳	 تفکیک قوا در جمهوری اسلامی ایران
۶۲	 مصونیت جان مال حقوق مسکن و شغل اشخاص
۶۷	 علنی بودن محاکمات

۷۰	 قانون اساسی کشور روسیه
۷۸	 قانون اساسی کشور کانادا
۸۰	 انتخابات دولت فدرال و استانی
۸۱	 کابینه و اداره دولت
۸۲	 قانون گذاری
۸۳	 مسئولیت های نمایندگان منتخب
۸۴	 مشارکت شهروندان در امر قانونگذاری
۸۵	 قانون جزایی (criminal code)
۸۸	 قانون اساسی کشور آلمان
۸۹	 حقوق اساسی و آزادی های اساسی
۹۳	 ممنوعیت تبعیض
۹۳	 آزادی دین و عقیده
۹۴	 آزادی مطبوعات و آزادی بیان
۹۶	 ازدواج و خانواده
۹۷	 حقوق شهروندی در قانون اساسی آلمان
۹۸	 حریم خصوصی شهروندان
۹۹	 حق مشارکت مردم در سرنوشت اجتماعی
۱۰۱	 امنیت اجتماعی؛ تامین و رفاه اجتماعی در آلمان
۱۰۲	 ضمانت اجرایی حقوق شهروندی در آلمان
۱۰۵	 قانون اساسی انگلستان
۱۰۶	 قوه اجراییه

کابینه	۱۰۶
وزیران	۱۰۷
قوه مقننه	۱۰۸
مجلس اعیان (لردها)	۱۰۸
روش قانون گذاری	۱۱۰
قانون گذاری تبعی	۱۱۱
رسیدگی به سازمان های اداری و اجرایی	۱۱۲
مسئولیت کابینه در برابر مجلس عوام	۱۱۳
حدود حاکمیت پارلمان	۱۱۳
حدود حاکمیت پارلمان	۱۱۳
سابقه تاریخی	۱۱۴
نارسائی انصاف عمومی	۱۱۴
محاكم عالی قضائی	۱۱۵
محاكم ابتدائی	۱۱۶
سلسله مراتب محاكم	۱۱۷
قانون اساسی کشور هلند	۱۱۸
ماده ۲۳: آموزش عمومی و تخصصی	۱۲۵
قانون اساسی کشور فرانسه	۱۲۶
قوانین عمومی کشور فرانسه	۱۲۸
سازمانهای قضائی در فرانسه	۱۳۱
نظام حقوقی فرانسه	۱۳۱
منشاء سیستم حقوقی فرانسه	۱۳۲

قانون اساسی کشورها با نگاهی اجمالی به حقوق اساسی

۱۳۲.....	تدوین قانون
۱۳۳.....	دو شاخه بودن قانون فرانسه
۱۳۳.....	قانون خصوصی
۱۳۴.....	قانون عمومی
۱۳۴.....	عملکرد دادگاهها در فرانسه
۱۳۴.....	گرفتن وکیل در فرانسه
۱۳۶.....	قانون اساسی کشور عربستان سعودی
۱۳۶.....	مفاهیم شریعت و تقنین
۱۳۷.....	نظام تقنین عربستان
۱۳۸.....	قانون اساسی عربستان
۱۴۱.....	منابع نظام حقوقی عربستان سعودی
۱۴۳.....	قانون اساسی کشور ژاپن
۱۵۸.....	قانون اساسی ایالات متحده آمریکا
۱۶۰.....	اصول قانون اساسی
۱۶۴.....	دادگاه ویژه
۱۶۵.....	احزاب در آمریکا
۱۶۷.....	منابع

پیشگفتار

زیر بنای تمامی قوانین اساسی دنیا برگرفته از حقوق و آزادی‌های عمومی شهروندان آن سرزمین است که این قوانین قطعاً بطور طبیعی منجر به شکل‌گیری روابط اجتماعی میان انسان‌ها گردیده است. در واقع این قوانین در جهت پاسخ به نیازهای بشر از گذشته تاکنون برای تنظیم بهتر روابط موجود در جوامع می‌باشد.

هدف اصلی این کتاب آشنایی با بخشی از قوانین اساسی دیگر کشورها با توجه به رعایت الزامات فرهنگی، تدوین گردیده است که بتوان در خلوص و آشنایی با دیگر قوانین اساسی و مقایسه، به لحاظ شناخت از نظر حقوق شهروندی و احترام به آن قوانین مورد توجه قرار داد.

کوشش شده است تا مروری کوتاه به قوانین اساسی ده کشور مختلف از نظر فرهنگی و اجتماعی داشته باشیم. اگرچه با توجه به تحولات سریع اجتماعی سرزمین مان ایران مباحث و پیدایی حقوق و قانون اساسی کشورمان بیشتر مورد توجه قرار داده شده است.

خالی از لطف نیست که بدانیم امروزه مباحث حقوق اساسی و قانون اساسی فراتر از مرزهای دانشگاهی قرار گرفته است و بر همگان ضرورت آشنایی با این قوانین تا حدودی قابل توجه است. اگرچه نقش دولت‌ها در امور عمومی، مسئولیت‌شان را با توجه به دگرگونی‌های اجتماعی و فرهنگی دو چندان نموده است اما لازم است با شناخت مختصری از دیگر قوانین اساسی کشورها تا حدودی دایره آگاهی افراد جامعه فراتر از آنچه که هست افزایش یابد و این تحقق نخواهد یافت مگر با شناخت و مقایسه صحیح تا بتوان توسعه فرهنگی و اجتماعی جامعه را شاهد بود.

اصل برقراری عدالت در روابط بین افراد و احترام به آزادی‌های مشروط فردی و اجتماعی و تعیین ارزش‌های اصولی را فقط می‌توان با مقایسه و تطبیق صحیح و قابل تأمل از بین دیگر قوانین مورد

تحلیل قرار داد هرچند که در هر جامعه ای هیئت حاکمه و کارگزاران آن کشور صلاحیت ها و وظایفشان قطعاً برآمده از قوانین اساسی آن سرزمین می باشد. سابقه حقوق اساسی به قرن هجدهم میلادی باز می گردد و روان شکوفایی اش هم به تاریخ انقلاب های سیاسی مشهور جهان مورد توجه می باشد. در اصل حقوق اساسی انسان ها به عنوان بهترین ابزار در راستای پاسخگویی به نیازهای دیرینه انسان برای تنظیم روابط موجود بین آنها می باشد.

مفاهیم بنیادین از قبیل دموکراسی، و برابری به دلیل اینکه زیر مجموعه ساخت حقوق اساسی است و در عین حال انسان در جریان حرکت خود به سوی غایت ها در آرمان هایش هرگز نتوانسته همچون سایر موجودات به تنهایی و به دور از اجتماع به حیات خویش ادامه دهد و بر همین اساس ضرورت حضور قدرت سیاسی در جامعه آشکار می شود و بر پایه همین است غایت و هدف اصلی حقوق اساسی نیز از منظر صاحب نظران تحقق همزیستی مسلط آمیز میان سلطه سیاسی و آزادی های فردی معنا می یابد.

منابع عام حقوق اساسی در بسیاری از کشورها مشخص می باشد به گونه ای که می توان به قانون اساسی، قوانین عادی، عرف، عادات، رسوم و سنن، احکام و مقررات و مصوبات هیئت دولت، آیین نامه های قوه مقننه، رویه های قضایی و دکترین و اندیشه های علمای حقوق می باشد که البته از این منابع عام بر آن شدیم تا نگاهی اجمالی داشته باشیم به قوانین اساسی بعضی از کشورها به لحاظ جایگاهشان با در نظر داشتن توسعه یافتگی و در حال توسعه بودن.

در حقیقت مطالعه قوانین اساسی کشورها می تواند ذهنیتی تطبیقی را با خود به دنبال داشته باشد تا با تعیین حدود چهارچوب های قدرت و صلاحیت و حتی اختیارات و مسئولیت های دولت و نیز توجه به آزادی های عمومی و حقوقی بنیادین برگرفته از قانون اساسی هرچه بیشتر در آشتی و تفاهم میان مردم و حاکمیت را با خود به دنبال داشته باشد.

آشنایی با قوانین اساسی کشورها و به طور خاص قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران می تواند مسئولیت مدنی افراد جامعه را در یک نگاه تطبیقی با در نظر داشتن زمین های مختلف چه به لحاظ

آزادی‌های سیاسی و چه به لحاظ انتظارهای مشروع در ابعاد حقوقی شهروندی بایسته‌های قانونی اساسی را به عنوان زیر مجموعه از حقوق اساسی افزایش دهد. بی تردید صاحبان اندیشه و قلم بر این نکته واقف اند که انتظار از خوانندگان گرامی انتظاری بیهوده نیست که ما را از نقطه نظرهای خود در زمینه بهتر شدن چاپ‌های بعدی و گوشزد نمودن کمبودهای معرفتی که احتمالاً در این کتاب مشاهده می‌شود را دریغ ننمایند.

با احترام، مولفان

۱۴۰۲

www.ketab.ir